

Sygn. akt VIII C 1211/18 upr.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2018 roku

Sąd Rejonowy w Kielcach VIII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Agnieszka Kierkowska

Protokolant stażysta Monika Wikło

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2018 roku w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. (...)z siedzibą w L.

przeciwko P. S., S. K. (1)

o zapłatę

I. zasądza od P. S., S. K. (1) solidarnie na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. Z. C. z siedzibą w L. kwotę 12. 077,08 zł (dwanaście tysięcy siedemdziesiąt siedem złotych osiem groszy) z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, ale nie większej niż ustawowe odsetki maksymalne za opóźnienie za okres od dnia 15 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że za zapłatę tej należności P. S. i S. K. (1) odpowiadają solidarnie z K. G. i D. G., których obowiązek zapłaty wynika z prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego 29 grudnia 2017 r. za sygn. akt VIII Nc 3696/17 Sądu Rejonowego w Kielcach oraz z zastrzeżeniem, że P. S. i S. K. (1) mają prawo powoływać się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności wynikające z przyjęcia spadku po T. K. z dobrodziejstwem inwentarza;

II. zasądza od P. S., S. K. (1) solidarnie na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. Z. C. z siedzibą w L. kwotę 300 (trzysta złotych) kosztów procesu, z zastrzeżeniem, że za zapłatę tej należności P. S. i S. K. (1) do kwoty 75 (siedemdziesiąt pięć) złotych odpowiadają solidarnie z K. G. i D. G., których obowiązek zapłaty wynika z prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego 29 grudnia 2017 r. za sygn. akt VIII Nc 3696/17 Sądu Rejonowego w Kielcach.

SSR Agnieszka Kierkowska

Sygn. akt: VIII C 1211/18

UZASADNIENIE

W pozwie z 15.12.2017 r. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo Kredytowa im. (...)w L. zawarła żądanie zasądzenia na jej rzecz od pozwanych P. S., S. K. (1), K. G. i D. G. solidarnie 12.077,08 zł z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego ale nie więcej niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Na uzasadnienie tego żądania podała, że 3.08.2015 r. zawarła z T. K. umowę pożyczki na 14.500 zł, którą miał on zwrócić w 36 ratach miesięcznych. T. K. zmarł 21.09.2016 r. i z chwilą jego śmierci całe roszczenie z tytułu niespłaconej pożyczki stało się wymagalne. Ubezpieczyciel odmówił wypłaty świadczenia z tytułu zgonu pożyczkobiorcy. Spadek po nim, w tym wchodzące w skład tego spadku zobowiązanie

z tytułu niespłaconej pożyczki, nabyli pozwani. Mimo skierowania do nich wezwania nie uiszcili należności. Na dochodzoną kwotę składają się: niespłacony kapitał 10.667,49 zł, odsetki kapitałowe za okres od 15.08.2016 r. do 5.10.2016 r. 140,06 zł, odsetki karne za zwłokę od 30.08.2016 r. do dnia sporządzenia pozwu 1.269,53 zł. Oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego wynika z pkt. 18 i 20 umowy, a jego wysokość to od 1.01.2016 r. czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, ale nie więcej niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie.

W uwzględnieniu żądania pozwu 29.12.2017 r. za sygn. VIII Nc 3696/17 wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. (k.60)

Co do pozwanych K. G. i D. G. ten nakaz zapłaty jest prawomocny.

Pozwani P. S. i S. K. (1) złożyli 5.02.2018 r. sprzeciw od tego nakazu zapłaty, w którym zaskarżyli go w całości, zarzucając, że T. K. był ubezpieczony, a oni nie zgadzają się z odmową wypłaty świadczenia z tytułu ubezpieczenia. Powołali się nadto na spis inwentarza po T. K. i ograniczenie ich odpowiedzialności do majątku wykazanego w tym spisie. (k.68-69)

Powódka Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo Kredytowa im. (...)w L. w piśmie z 3.07.2018 r. podtrzymała żądanie pozwu, wskazując, że ograniczona odpowiedzialność pozwanych za długi spadkowe nie wyłącza możliwości wytoczenia przeciwko nim powództwa, a nadto, że spadkobiercy zmarłego pożyczkobiorcy mogą odwołać się od decyzji ubezpieczyciela odmawiającej wypłaty świadczenia albo dochodzić roszczeń na drodze cywilnej zgodnie z §14 Ogólnych Warunków Grupowego Ubezpieczenia na Życie Kredytobiorców i Pożyczkobiorców, załączonych do pozwu. (k.89-90)

W sprawie bezsporne jest, że:

T. K. zawarł 3.08.2015 r. umowę pożyczki ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo Kredytową im. (...)w L. na kwotę 14.500 zł. Zobowiązał się zwrócić pożyczkę do 15.08.2018 r. w ratach miesięcznych wraz z odsetkami zmiennymi, które w dniu zawarcia umowy pożyczki wynosiły 10% w skali roku oraz opłatą przygotowawczą i prowizją. Łącznie dawało to do spłaty kwotę 16.902,75 zł tytułem kapitału i odsetek - do spłaty w ratach miesięcznych po 469,52 zł. Zadłużenie przeterminowane oprocentowane było według pkt. 18 umowy w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, a następnie uchwałą zarządu SKOK z 30.12.2015 r. nr 24 zmieniono je na czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, lecz nie więcej niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie. (umowa pożyczki k.12-14, harmonogram spłat k.19, uchwała zarządu SKOK k.48).

T. K. zmarł 21.09.2016 r. (odpis skrócony aktu zgonu k.20) Spadek po nim nabyli syn S. K. (1), córka P. S. po 1/3 części oraz wnuki K. G. i D. G. po 1/6 części. (odpis postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku I Ns 318/17 k.43) Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w K. A. Ł. sporządził spis inwentarza po T. K., z którego wynika, że stan czynny spadku jest zerowy. (akta Km 818/17)

Zgodnie z Regulaminem udzielania kredytów i pożyczek konsumenckich Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo Kredytowej im. (...) w L. §36 w razie śmierci pożyczkobiorcy roszczenie o zwrot pożyczki staje się wymagalne. (Regulamin k.49-52) Do zapłaty pozostało w chwili śmierci T. K. 10.667,49 zł kapitału i 140,06 zł odsetek kapitałowych. (harmonogram spłaty, zestawienie wpłat, wyliczenie odsetek k.7-8)

T. K. zawierając umowę pożyczki złożył deklarację przystąpienia do Grupowego Ubezpieczenia na Życie Kredytobiorców / Pożyczkobiorców udzielanego przez (...) Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA (...)nr polisy (...). Zakresem ubezpieczenia objęta była śmierć ubezpieczonego, a w razie zajścia tego zdarzenia ubezpieczyciel był zobowiązany wypłacić sumę ubezpieczenia obejmującą należność pozostałą do spłaty (kapitał, odsetki, opłaty i prowizje) na dzień zajścia zdarzenia. (deklaracja k. 112-113, ogólne warunki ubezpieczenia k.22-39) . Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo Kredytowa im. (...)w L. zwróciła się do (...) Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA (...)o wypłatę świadczenia po śmierci T. K., ale ubezpieczyciel odmówił wypłaty powołując się na §6 ust. 2 ogólnych warunków

ubezpieczenia z uwagi na zatajenie przez pożyczkobiorcę choroby trzustki, na którą cierpiał w chwili przystępowania do ubezpieczenia i która była przyczyną jego zgonu. (pismo (...) Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA (...)do Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo Kredytowej im. (...)w L. k.21)

Wszystkie powyżej przedstawione okoliczności znajdują potwierdzenie w powołanych dokumentach i nie były przez strony kwestionowane. Oznacza to, że okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy pozostają bezsporne.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest w całości zasadne.

Powoda łączyła umowa pożyczki z T. K.. Istota takiej umowy wyraża się w uregulowanym w art. 720 k.c. obowiązku zwrotu sumy pożyczki. Zgodnie z postanowieniami umowy zawartej przez strony kapitał pożyczki był oprocentowany, co pozostaje w zgodzie z art. 359 k.c. Ponadto strony w umowie wskazały wysokość odsetek za opóźnienie (od zadłużenia przeterminowanego) w sposób zgodny z art. 481 §1 i 2 k.c.

Wysokość dochodzonej pozewm należności, obejmującej niespłacony na dzień śmierci pożyczkobiorcy kapitał 10.667,49 zł, odsetki 140,06 zł oraz odsetki za opóźnienie wyliczone w wysokości wynikającej z umowy 1.269,53 zł nie była przez pozwanych kwestionowana. Ich zobowiązanie do zapłaty tej należności i legitymacja bierna w niniejszym postępowaniu wynikają z art. 922 k.c. i art.1030 k.c., art. 1034 k.c. Zgodnie z art. 922 k.c. spadek to ogół praw i zobowiązań majątkowych, które przechodzą z chwilą śmierci spadkodawcy na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi czwartej kodeksu cywilnego Spadki. Zobowiązanie T. K. wynikające z umowy pożyczki zawartej z powódką należy do spadku po nim. Zostało zatem nabyte przez jego spadkobierców w tym pozwanych S. K. (1) i P. S.. Zgodnie z art. 1031 k.c. od chwili przyjęcia spadku spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe z całego swego majątku. Zgodnie z art. 1034 k.c. do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe. Skoro wobec pozostałych spadkobierców T. K. tj. K. G. i D. G. uprawomocnił się nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, konieczne było zastrzeżenie w wyroku solidarnej z nimi odpowiedzialności pozwanych P. S. i S. K. (1).

Zarzuty pozwanych nie niweczą ich odpowiedzialności za odziedziczony dług, wynikający z umowy pożyczki zawartej z powódką przez T. K.. Nabyli jednak spadek z dobrodziejstwem inwentarza z mocy art. 1015 k.c. Zatem zgodnie z art. 1031§2 k.c. odpowiadają za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku. Takie ograniczenie odpowiedzialności mieści się w dyspozycji art. 319 k.p.c. i oznacza, że zgodnie z tym przepisem jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności. Stan spadku wynikający ze spisu inwentarza nie daje podstaw do zwolnienia pozwanych z odpowiedzialności i oddalenia powództwa. Mogą się na niego powoływać w toku egzekucji na podstawie art. 319 k.p.c.

Natomiast zarzut dotyczący umowy ubezpieczenia nie ma żadnego znaczenia dla istnienia i zakresu odpowiedzialności pozwanych. Świadczenie z umowy ubezpieczenia nie zostało bowiem spełnione i tym samym pożyczkobiorca (tj. powódka) nie został zaspokojony. Powódka wykazała, że zwracała się o wypłatę świadczenia i jej żądanie nie zostało uwzględnione. Zobowiązanie z umowy pożyczki nadal istnieje i za jego spełnienie odpowiadają spadkobiercy zmarłego pożyczkodawcy. Jak trafnie wskazała powódka mogą oni dochodzić roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia na życie T. K.bezpośrednio od ubezpieczyciela tj. (...) Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA (...). Jeżeli zatem – jak wynika ze sprzeciwu od nakazu zapłaty – kwestionują zasadność odmowy wypłaty świadczenia, mogą swoje racje przedstawić ubezpieczycielowi lub wystąpić na drogę sądową przeciwko niemu. Takie uprawnienia daje im zapis §14 ogólnych warunków ubezpieczenia. Ani z umowy ubezpieczenia ani z umowy pożyczki nie wynika jednak, że pożyczkodawca (tj. powódka) ma obowiązek poszukiwać zaspokojenia w razie zgonu pożyczkobiorcy tylko u ubezpieczyciela, z wyłączeniem spadkobierców zmarłego. Ubezpieczenie na życie było formą zabezpieczenia zwrotu pożyczki. Od powódki zależało czy z tego zabezpieczenia skorzysta, a jak wynika z niespornych okoliczności podjęła taką próbę przed wytoczeniem powództwa. Oczekiwanie pozwanych, że powódka powstrzyma się z dochodzeniem należności od

nich jako spadkobierców zmarłego dłużnika w sytuacji gdy odmówiono jej wypłaty świadczenia z ubezpieczenia, to próba przerzucenia na powódkę odpowiedzialności. Podkreślić należy, że przyczyną odmowy wypłaty świadczenia była okoliczność leżąca po stronie T. K.. Pozwani sugerują w sprzeczności od nakazu zapłaty, że sporna jest przyczyna jego zgonu, jaką przyjął ubezpieczyciel. Są to okoliczności, na które powódka nie miała i nie ma wpływu, w żaden sposób się do ich zaistnienia nie przyczyniła. Nie mogą one zwalniać pozwanych od odpowiedzialności za odziedziczony dług.

O kosztach procesu, obejmujących uiszczona przez powódkę opłatę od pozwu 300 zł orzeczono na podstawie art. 98§1 k.p.c. Przepis ten stanowi, że strona przegrywająca proces zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi poniesione koszty. Powództwo zostało w całości uwzględnione, co oznacza że proces przegrali pozwani i powinni zwrócić powódce całą opłatę od pozwu. Była ona jedynym wydatkiem na koszty procesu jaki poniosła powódka. Do kwoty 75 zł, tj. 1/4 opłaty od pozwu, pozwani za zapłatę odpowiadają solidarnie z pozostałymi spadkobiercami, co do których uprawomocnił się nakaz zapłaty. Zostali oni bowiem obciążeni w nakazie zapłaty kwotą 75 zł kosztów procesu.